

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К.Д. Ушинського»

Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області

Одеський приватний заклад освіти «Тіква- Ор Sameax»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО - ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

«МОДЕРНІЗАЦІЯ

**ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ
ОСВІТИ»**

Одеса - 2024

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано до друку Вченою Радою

Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Протокол № 11 від 29 лютого 2024 р.

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 26-27 лютого 2024 року). Редколегія: І.А.Княжева, Т.І.Койчева, Т.Ю. Осипова, О. А. Галіцян, І. О. Бартенєва, І.С.Артемьєва, О.П.Ноздрова, П.П.Кинєва. Одеса: Університет Ушинського, 2024. 204 с.

Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

© Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2024

© Нерубайський академічний ліцей № 1 Нерубайської
сільської ради,

Одеського району Одеської області, 2024

© Одеський приватний заклад освіти «Тіква - Ор
Самеах», 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: РОЗВИТОК ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

1. С.П.Зубрицька Концептуальні засади Комплексної Стратегії розвитку Нерубайського академічного ліцею № 1 Нерубайської сільської ради.....	5
2. А.І.Ганєва Реалізація ціннісних орієнтирів базової середньої освіти в Нерубайському академічному ліцеї №1.....	19
3. Л.Б. Савеліч Інноваційний навчальний курс «Навчаємося жити в громаді» - ефективна громадянська освіта учнівської молоді.....	29
4. А.А. Майстренко Впровадження технологій STEM-освіти у процес навчання.....	39
5. О.І Кісіль Мотивація школярів до навчання на уроках з використанням міжпредметних зв'язків.....	47
6. О.А.Майстренко Нестандартні форми навчання в початковій школі.....	54
7. Л.А.Носик Модернізація освітнього процесу у територіальній громаді.....	59
8. Т.В.Прокопенко Ціннісні орієнтири курсу «Здоров'я, безпека та добробут» - основа здоров'язбережувального освітнього середовища у територіальній громаді.....	68
9. О.В.Струкова Розвиток якісної освіти в територіальній громаді.....	76
10. О.О.Чалюк Розвиток читацької компетентності учнів на уроках літературного читання в початковій школі.....	81

СЕКЦІЯ: ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

11. Л.О.Калінчук Девіантна поведінка підлітків як психолого-педагогічна проблема.....	88
12. Ю.В. Смокова Вектори психологічної корекції гіперактивності у дітей.....	97
13. Т.М. Копилова. Використання інтерактивних методів навчання в освітньому процесі початкової школи.....	110

Копилова Тетяна Миколаївна

вчитель початкових класів

*Одеського приватного закладу освіти «Тіква–Ор Самеах»,
Одеса, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті схарактеризовано стан використання інтерактивних методів навчання як засобу стимулювання пізнавальної активності молодших учнів у практиці сучасної початкової школи; наведено зразки різноманітних ігрових інноваційних методів навчання з метою формування критичного мислення, розвитку пізнавальної активності школярів початкової ланки освіти.

Ключові слова: інтерактивні методи навчання, початкова школа, пізнавальна активність.

Вступ. Інтеграція України у світовий простір ставить перед суспільством завдання – створити таку систему освіти сучасного покоління, яка буде відповідати викликам нового тисячоліття, забезпечувати випереджувальний загально-цивілізаційний розвиток нової генерації – дітей інформаційної епохи, здатних мислити і діяти системно, у повазі до миру, з високим рівнем відповідальності.

Саме ці пріоритети лежать в основі реформування сучасного закладу освіти, головне завдання якого – підготувати компетентну особистість, здатну знаходити правильні рішення у конкретних навчальних, життєвих, у майбутньому професійних ситуаціях, готову обирати демократичні принципи співіснування [2].

Наш час потребує лідерів нової формації. Людей компетентних, відповідальних, здатних мислити неординарно. Проблема виховання молодих лідерів – це проблема підготовки людини майбутнього, людини, яка відповідає вимогам XXI століття.

Процес сучасних освітніх перетворень потребує критичного переосмислення цілей, змісту, організаційних форм, методів і засобів навчання, оновлення системи контролю навчальних досягнень учнів.

Це повноцінна реалізація компетентнісного, діяльнісного й особистісно-орієнтованого підходів, а їх запровадження спрямоване на те, щоб врешті перейти від: предмето- до дитиноцентризму; від вивчення предмета до особистісно-орієнтованого навчання учнів; від заучування фактів до розуміння принципів й усвідомлення цінностей; від навчання «для оцінки» до досягнення освіченості й освоєння культури «для себе» [2].

Впровадження нового змісту в шкільній освіті передбачає формування у вчителів, методистів готовності працювати в ситуації вибору нових програм, навчально-методичного забезпечення; посилення психологічної підготовки до використання нових способів навчальної взаємодії з учнями, використання ідеї партнерства [1].

Це системні зміни: нові управлінські рішення щодо організації і режиму навчання, модернізації змісту освіти, запровадження компетентнісного підходу і нових технологій, засобів оволодіння вчителями навчально-ігровою комунікацією з учнями та ін. [3].

В оновленні змісту, методик навчання слід враховувати не лише те, що зараз дітям цікаво і захоплює, а й професійно, відповідально спроєктувати їх подальший ріст, який передбачає здобуття обов'язкових і очікуваних освітніх результатів, адже саме за досягнутими результатами можна буде оцінити, чи відбулися суттєві якісні зміни в системі початкової освіти.

Найбільшою інновацією реформування шкільного змісту вважаємо феномен нових результатів освіти.

Сьогодні, зважаючи на новий зміст загальної середньої освіти (концепція «Нова українська школа»), початкова школа

знаходиться в епіцентрі уваги, адже саме перші роки суспільного виховання й навчання дітей мають надзвичайно важливий вплив на подальший розвиток інтелекту, творчості, формування характеру, саморозвиток особистості тощо.

Початкова школа стала об'єктом оновлення освітнього процесу на засадах дитиноцентризму, партнерства, врахування життєвих потреб дітей, розроблення нових Державних стандартів, освітніх програм, оцінювання навчальних результатів.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб; формування цінностей; розвиток самостійності, творчості та допитливості

Початок навчання у школі для багатьох молодших школярів пов'язаний зі значним навантаженням, до того ж характер і темпи оволодіння навчально-пізнавальною діяльністю не завжди відповідають загальній розумовій здатності дітей такого віку до засвоєння знань, умінь та навичок, визначених змістом програми це і обумовлює актуальність проблеми.

Успішність учнів початкової ланки освіти забезпечується шляхом цілеспрямованого формування й розвитку їхньої пізнавальної активності й самостійності (Н.Бібік, О.Савченко, Н.Скрипченко та інші вчені) [3]. Разом із тим для молодших школярів, поряд із провідною навчальною діяльністю, залишається актуальною й ігрова діяльність. Застосування різноманітних інтерактивних методів навчання сприяє формуванню в дітей вказаного віку пізнавальних процесів, оволодінню прийомами і методами навчально-пізнавальної діяльності. Інтерактивні технології допомагають учням долати пізнавальні труднощі, усувають страх, почуття дискомфорту, що позначається на успішності дітей та їхній пізнавальній активності.

Результати і обговорення. Ефективність застосування інтерактивних технологій (наприклад, дидактичних, сюжетно-рольових ігор, проблемних методів) у навчанні молодших школярів переконливо доведено в роботах Н.Бібік, М.Вашуленка, Б.Друзя, С.Короткова, Н.Підгорної, О.Савченко, Т.Шмакової та інших учених.

У зарубіжній педагогіці цій проблемі присвячено праці К.Гроса, М.Лацаруса, М.Монтессорі, Ф.Фребеля, С.Холла. Наприклад, загальнотеоретичні аспекти проблеми дидактичної гри були предметом досліджень Є.Анікєєвої, А.Деркача, С.Запаренка, А. Капської, Н.Кудикіної, І.Куліш, А.Лохвацької, П.Підкасистого, О.Савченко, В.Семенова, Л.Терлецької, Ж.Хайдарова, П.Щербаня, Г.Яворської.

Мета статті – проаналізувати стан використання інтерактивних методів навчання як засобу стимулювання пізнавальної активності молодших учнів у практиці сучасної початкової школи; навести зразки різноманітних ігрових інноваційних методів навчання із метою формування критичного мислення, розвитку пізнавальної активності школярів початкової ланки освіти.

Стимулювати в учнів інтерес до осмислення необхідності оволодіння знаннями при рішенні творчих дидактичних задач допомогли інтерактивні ігри, які були проведені на уроках з різних дисциплін (читання, письмо, українська мова тощо).

Ми пропонуємо методичні розробки та опис інтерактивних ігор під час проведення уроків з **літературного читання**. Для формування читацької компетентності учнів на уроках літературного читання ми використовували такі методи: розігрування діалогу, монологу, інсценування казок, усний опис картин, ляльковий театр, проведення інтегрованих уроків, сюжетно-рольових ігор; малювали сюжетні малюнки, відновлювали деформовані тексти, використовували інтерактивні технології «Мікрофон», «Мозковий штурм», роботу в групах.

Кожний урок читання розпочинали з мовних вправ. Учні тренували органи мовлення, вчилися регулювати дихання, розвивали та удосконалювали артикуляцію. Протягом уроку використовували різноманітні форми і методи роботи, які сприяли розвитку навички правильного, виразного й осмисленого читання.

Це були, наприклад, **індивідуальні форми роботи** (індивідуальне читання): наприклад, гра «Слідопити», «Знайти відповідь на запитання словами тексту» (вибіркове читання). Хід гри: вчитель або учень читав початок (або кінець) речення, решта учнів повинні були відшукати кінець (або початок) цього речення та прочитати.

Надаємо перелік ігор, які формували читацьку компетентність учнів, підвищували інтерес до читання, до спілкування.

Гра «Сніжинка» (залежно від пори року – гра «Квіточка», «Листочок»).

Хід гри: читав той учень, на парту якого падала сніжинка (квіточка, листочок).

Гра «Не перерви ланцюжок». Хід гри: діти один за одним читали по одному реченню (можна по одному слову, строфі) текст. Усі мали слідкувати, щоб ланцюжок не перервався.

Гра «Актори». Хід гри: за завданням вчителя треба було прочитати здивовано, байдуже, захоплено, роздратовано, злякано, зацікавлено, лагідно.

Гра «Диктор телебачення». Хід гри: читати треба було текст, періодично відриваючи погляд, щоб подивитися на глядачів.

Читання в парах (гра «Буксир» – спочатку вів вчитель, беручи на «буксир» весь клас або гра «Вовк і Заєць» – у грі брали участь двоє дітей: один учень виконував роль «вовка», другий – «зайця» (можна було одягнути маски). Заєць читав перший рядок і продовжував читати далі. Вовк починав читати тоді, коли Заєць прочитав перший рядок, і читав так, щоб

наздогнати у читанні Зайця. Діти сліdkували за ними. Якщо Вовк наздогнав Зайця, то діти плескали у долоні.

Гра **«Незнайко»**. Хід гри: учитель читав текст навмисне змінюючи деякі слова. Учні повинні були уважно сліdkувати та виправляти помилки та читати слова, надруковані у підручнику.

Гра **«Фотограф»**. Хід гри: учитель показував початок речення, який був написаний на смужці паперу. Учні повинні були швидко прочитати, «сфотографувати» очима, знайти кінець рядочка у підручнику та прочитати. Мовна гра **«Сплесни в долоні»**. Хід гри: коли діти чули слово із заданим звуком або слово, в якому на письмі треба поставити апостроф, то плескали в долоні.

Також використовували **літературні ігри** на уроках літературного читання.

Наприклад, гра **«Намалюємо мультфільм»**. Вчилися визначати головні події, які впливали на основний зміст твору, розрізняти головне та другорядне, розвивали вміння аналізувати й синтезувати. Учні об'єднувалися в групи, отримували завдання на картах, виконували його, обмінювалися думками.

Гра **«Створення «вінегрету» з казок»**. Суть цього методу полягала в тому, що події з різних казок перепліталися й розгалужувалися за новим сюжетом. Цей метод приніс задоволення дитині від фантазування засобами слова. Зміст гри: поєднати в одній казці героїв з різних казок та придумування їх спільних історій.

Гра **«Вкрадені слова»**. Гра розвивала здатність дитини домислювати відсутні у зв'язному тексті слова. На аркуші паперу писали невелике оповідання або казку, в якій деякі слова були пропущені. Пояснювали дітям: «В одного чарівника була дуже погана звичка. Він крав із цікавих віршів, оповідань і казок слова, які йому сподобалися. Інколи він

залишав в тексті перші букви від цих слів, щоб читач міг здогадатися, якого слова бракує».

Ці ігрові матеріали допомогли підвищити інтерес до читання, до спілкування. Діти успішно сприймали такі заняття, опанували уміння працювати з довідковим матеріалом, шукали необхідну інформацію, знаходили декілька варіантів розв'язання проблеми, дискутували, слухали співрозмовника, робили узагальнення та висновки.

На нашу думку, інтерактивні методи навчання сприяли читацькому розвитку дитини, адже він є головним інструментом, за допомогою якого особистість налагоджує контакт із довкіллям; завдяки якому відбувається соціалізація дитини, закладається фундамент культури мислення, мовлення і спілкування; розвиваються комунікативні здібності, пізнавальна активність, образне та творче мислення.

На уроках української мови для учнів 3-4-х класів ми використовували один із ефективних інтерактивних методів навчання учнів – **метод веб-квесту**, який визначався у літературі як «дослідницька діяльність, у якій велика частина або вся інформація, яка використовується учнями, береться з Інтернету» [10]. Веб-квести призначені були для того, щоб правильно використовувати час учнів, щоб зосередитися на використанні інформації, а не на її пошуку, для підтримки мислення школярів на рівнях аналізу, синтезу й оцінювання.

Веб-квести були як короткочасні (тобто розраховані на одне-три заняття) і довготривалі, які могли тривати протягом чотирьох і більше занять. Розглянемо основні вимоги, що висувалися до веб-квесту на прикладі підготовки й презентації проекту для учнів 4 класу (розвиток зв'язного мовлення) на задану тему, наприклад, «Відкриття нового супермаркету».

Обов'язковим елементом веб-квесту була інструкція, у якій надавалося описання суті проекту, розподілення ролей і завдань, які мали бути зрозумілими, цікавими та здійсненими, а також було визначення підсумкового результату спільної

роботи. Також в інструкції учням надавався список інформаційних ресурсів, необхідних для виконання завдання, опис критеріїв і параметрів оцінювання веб-квесту.

Крім того, необхідним елементом інструкції були рекомендації щодо узагальнення та форми презентації виконаної роботи. В інструкції надавалася мотивуюча інформація, у якій вказувалася корисність досвіду, який діти отримують під час роботи над веб-квестом.

Наприклад: «Наша компанія відкриває новий супермаркет. У цьому супермаркеті подаватимуть різні речі, які сподобаються дітям. Компанія найняла вашу команду для свого нового супермаркету. До команди входять кухар, щоб готувати здорову їжу та допомагати в плануванні меню (відкрито у супермаркеті міні-пекарня); інспектор з безпеки харчових продуктів; менеджер, який має організувати ефективну співпрацю фахівців, займатися рекламою супермаркету та сприяти продажу спеціальних буклетів.

– Вашим першим завданням є завершити книжку «Супермаркет: менеджерова відповідальність», щоб показати, що ви розумієте цей проєкт.

– Ваше друге завдання – придумати назву вашого супермаркету, виходячи з того, які речі там пропонується. Шеф-кухар має розробити меню й рецепти, які використовуватиме для приготування їжі тощо. Кожен член команди отримає індивідуальну оцінку за внесок у загальний проєкт згідно з його роллю. Завершивши цей веб-квест, ви дізнаєтеся багато нового про мережу супермаркетів».

Організація проведеної роботи забезпечила наступні результати: було створено комфортне освітнє середовище та умови для задоволення індивідуальних освітніх потреб суб'єктів освітньо-виховного процесу (вчителів, учнів); діти самостійно мали змогу обрати пріоритетні інтерактивні технології; підвищилася освітня мотивація школярів; були

сформовані навички цілепокладання, планування своєї діяльності, вміння здійснювати самоконтроль і самооцінку.

Цікавими були **парні та групові інтерактивні ігри** на уроках письма та читання (1 клас), коли учням ми пропонували розгадування кросвордів та ребусів, вправ на спостережливість та розвиток уваги (наприклад, «Порахуй іграшки», «Знайди спільне», «Знайди відмінне»), вправи «Лабіринт» або «Прочитай прислів'я (скоромовку) за стрілками», «Абеткові ігри» (на кожен букву алфавіту потрібно було назвати будь-які предмети).

Наприклад, вивчаючи написання літери Ж, ж проводили парну гру **«Утвори й прочитай слова», «Встав потрібну букву»**.

У + Р ... + Ж ... + Й = УРОЖАЙ

ЖУК — К + Р + НА + Л = ЖУРНАЛ

ЖУ + К = ЖУК

ЖО + Л... + ДЬ = ЖОЛУДЬ

Гра «Утвори нове слово з певних букв»

ОРОВА ...УК ...КО ...КОЛА ...РОК ...ЛІВЦІ

Наступне завдання (**робота з деформованим текстом**): правильно прочитати речення, слова. спробувати виключити зайве.

УБИКИК (кубики)

ЯЛАЛЬК (лялька)

ЕДЕМАЖВ (ведмежа)

УРЖАНЛ (журнал)

ніСгове зайча. неДь вуб петлий. ніСг вуб комрий. няЖе піливз нісгове чазай.

(Снігове зайча. День був теплий. Сніг був мокрий. Женя зліпив снігове зайча)

Необхідно також зазначити про впровадження в освітній простір початкової школи **інтегрованого підходу до освіти** ключового у Концепції Нової української школи. Саме тому інтегровані уроки з успіхом впроваджуються в освітньому

просторі загальноосвітніх навчально-виховних закладів. Наприклад, для 3 класу було проведено інтегрований урок – ярмарок, в якому було поєднано позакласне читання, математику, трудове навчання. Діти обговорювали давню традицію українського народу – ярмарок. Грали в гру-змагання «Хто швидше дістанеться на ярмарок», в якій влаштували перегони на «возі» з прикладами. Розказали про давні ремесла, якими займалися давні предки. Розв’язали «ярмаркові задачі для розумової вдачі». Діти власноруч виготовили кошики, в які скуповували овочі та фрукти. А наостанок – пригостили один одного щедрими дарами осені.

У 2-му класі проведено було інтегрований урок з літературного читання, української мови та природознавства. На уроці розвивалося зв’язне мовлення, збагачувався словниковий запас, при цьому учні знайомились з характерними ознаками тварин, мешканцями рідного краю. Урок розпочався з емоційної хвилини, гри «Телефон» та виступу синоптика. У гості до школярів завітала синичка, яка загадувала загадки, розповідала про своїх друзів. Подякувала тендітна гостя за злагоджену роботу другокласників у групах і за годівнички з кормом, які турботливі діти підготували для зимуючих птахів у шкільному садку. «Бурхливим океаном знань» за допомогою особових займенників учні відправилися у подорож до чарівного місця, де зосередилися всі крайні точки нашої планети – до Антарктиди. Інтегрований урок продовжувався з привітання в колі, учні працювали з інформаційною брошурою, відгадували загадки, писали каліграфічно слова. Діти дізналися багато цікавих фактів про Антарктиду, а також вчилися визначати особу та число особових займенників. У кінці уроку кожен об’єктивно оцінив свою роботу на уроці з допомогою таблиці оцінювання.

Настрій зимових свят панував на інтегрованому уроці літературного читання та української мови у 4-му класі. Учні згадали всі свята зимового циклу, вчилися виразно читати вірш

С. Жупанина «На білих конях віхола...», а також визначали рід іменників. На урок завітала в гості Зима, поставила дітям питання за допомогою «методу кубування», слухала їх виразне читання в «кріслі автора», задала кожному індивідуальне домашнє завдання. Такі інтегровані уроки об'єднують різноманітні галузі: природничу, математичну, гуманітарну, соціальну, технологічну.

Наприклад, для учнів 4-го класу було проведено інтегрований урок – аукціон знань, в якому було поєднано математику, природознавство, україньську мову.

Гра «Аукціон знань»

Мета гри — ознайомити дітей з економічними термінами та професіями, розвивати інтелект та швидкість мислення.

Гра відбувалася на «біржі цінних паперів», у даному випадку — «акцій». «Акції» — це папери із запитаннями з будь-якого предмета чи теми (на закріплення). Кожен навчальний предмет мав певну кількість «акцій». Запитання до «акцій» разом з учителем розробляла група дітей, так звані «брокери».

«Аукціон» проходив так: «брокер» зачитував запитання «акції». Кожен з бажаючих «акціонерів» демонстрував знання з цього питання. Хто навів більше доводів, сповістив більше інформації, той і ставав володарем «акцій». Виграв той, хто зібрав більше «акцій». Він ще й ставав володарем навчального предмета, з якого проводився «аукціон», тобто отримував право задавати запитання товаришам, ставити оцінки, проводити фрагменти уроку, а також мав право отримувати «девіденти» у вигляді додаткових балів на наступних уроках. Володар «акції» міг продати їх товаришеві за ці бали. Тоді володарем предмета або його частини ставав товариш, який «купив» «акції».

Таким чином можна було утворити групи учнів за інтересами, так звані «акціонерні товариства». Отже, гра допомагала надати дитині право вибору, здійснити

диференційований підхід за інтересами. Продовжувати гру можна було й в позакласній роботі. Кожне «акціонерне товариство» могло сплачувати податок або «комісійний збі»" у вигляді номерів художньої самодіяльності або створення газет пізнавального, святкового, гумористичного та іншого характеру.

Зразки акцій з української мови

- 1.Іменник як частина мови (так з кожної частини мови).
- 2.Особливості відмінювання іменників (прикметників).
- 3.Часи дієслів.
- 4.Мова і мовлення.
- 5.Значення слова. Різноманітність словників.
- 6.Будова слова.
- 7.Все про речення.
- 8.Розділові знаки в середині речення та в кінці.
- 9.Пряма мова та діалог.
10. Текст. Як правильно його скласти.

Акції з природознавства

- 1.Життя хижих звірів узимку (восени).
- 2.Життя трав'яїдних звірів узимку (восени).
- 3.Життя птахів, що залишаються зимувати.
- 4.Перелітні птахи восени.
- 5.Життя комах у різні пори року.
- 6.Мешканці солоних водойм у різні пори року.
- 7.Мешканці річок та озер у різні пори року.
- 8.Акція найспостережливішого (зима, весна, літо, осінь).
- 9.Земля — куля.
- 10.Значення руху Землі.
- 11.Материки та їх мешканці.
- 12.Водойми та їх утворення.
- 13.Значення водойм для людини.
14. Форми земної поверхні та їх утворення.
15. Значення гір для людини.

Акції з математики

1. Дія додавання (- х :), її закони та використання.
2. Лінії у геометрії. Побудова та використання.
3. Різноманітність геометричних фігур, їх спільні та відмінні властивості.
4. Різноманітність геометричних тіл.
5. Площа фігур та її вимірювання.
6. Задачі на взаємозв'язок величин.
7. Натуральний ряд чисел. Одноцифрові та багатоцифрові числа.
8. Число нуль та його значення.
9. Раціональність прийомів усних обчислень.
10. Логічні задачі.

Отже, зміст інтегрованого навчання був спрямований на реалізацію компетентнісного підходу, а також сприяв розвитку особистості учня; формуванню соціальних, громадянських, екологічних та здоров'язбережувальних моделей поведінки особистості. Він динамічний, оскільки вчитель вибудовує алгоритм навчальної діяльності таким чином, що враховує у роботі всі види навчальної діяльності: фронтальну, парну, групову, індивідуальну, самотійну.

Отже, Нова українська школа має готувати своїх вихованців до життя в демократичному громадянському суспільстві; розвивати у них креативність й ініціативність; здатність критично мислити, приймати адекватні рішення і нести за них відповідальність; мотивувати до навчання протягом життя; виховувати громадянина і патріота України, який діє відповідно до морально-етичних принципів, толерантну особистість, здатну спілкуватися і взаємодіяти з представниками різних культур [1].

Нові цілі української школи потребують модернізації змісту освіти. Впроваджується в освітній процес інтегроване навчання. Особливості інтегрованого навчання полягають у можливості формування системного знання, формування ключових та предметних компетентностей, критичного

мислення, оскільки задіяними виявляються елементи знань із різних галузей.

Зміст початкової освіти має задовольняти освітні потреби кожної дитини відповідно до її інтересів і здібностей. Сучасні процеси реформування системи шкільної освіти торкаються таких її складників – методів, форм і засобів, а саме, інтерактивних методів навчання, які враховують вікові й пізнавальні особливості дітей та їхні здібності, інтереси й освітні потреби [2].

Психологи (В.Семиченко, О.Огієвич) стверджують, що інтерактивні методи навчання можуть стати одночасно й засобом самооновлення, самовдосконалення дитини, стимулятором гарного настрою [8].

З іншого боку, позитивні можливості гри, як педагогічного засобу, збільшують інтелектуальну напруженість, активізують розумові процеси особистості, підвищують інтерес до знань, тренують пам'ять, вміння міркувати логічно тощо. Захопившись грою, діти навіть не помічають, що навчаються [8]. Особливістю запропонованих ігор є їхня універсальність, тобто будь-який вчитель, незалежно від навчального предмету, та вікових особливостей учнів, зможе використовувати всі ці ігри, наповнивши їх своїм навчальним змістом. Зрозуміло, що підготовка уроку – гри потребує значно більше часу, ніж підготовка до звичайного уроку. Але педагогічний результат від такого заняття буде значно більшим.

Висновки. Широке використання ігрового інтерактивного методу в навчанні учнів початкової ланки освіти має багато переваг:

- гра залучає до активної пізнавальної діяльності кожного учня окремо й всіх разом, є ефективним засобом управління освітнім процесом;
- навчання у грі здійснюється за допомогою власної діяльності учня, в процесі якої засвоюється до 90% інформації;

- гра – вільна діяльність, що дає можливість вибору, самовираження, саморозвитку для її учасників;
- гра має певний результат і стимулює учня до досягнення мети (перемоги) й усвідомлення шляху досягнення мети;
- у грі команди або окремі учні спочатку рівні (немає поганих і гарних учнів, а тільки гравці); результат залежить від самого гравця, рівня його підготовленості, здібностей, витримки, умінь і характеру;
- безосібний процес навчання у грі набуває особистого значення;
- змагальність – невід’ємна складова гри – приваблива для учнів; задоволення, отримане від гри, створює комфортний стан на уроках і підсилює бажання вивчати предмет [7].

Література

1. Про освіту: Закон України: Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Концепція НУШ: Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf>
3. Савченко О. Я, Бібік Н. М., Мартиненко В. О. Концепція початкової освіти // *Початкова школа*. 2016. № 6. С. 1–4.
4. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
5. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. 1–2 класи. Київ : Т.Д. «Освіта-Центр+», 2018. 240 с.
6. Кондратенко Л.О. Психологія первинної шкільної неуспішності: монографія. Чернігів: Десна Поліграф, 2017. 488 с.

7. Кондратюк І.Г. Активізація навчальної діяльності учнів на уроці. Київ: Либідь, 2016. С.66-67.

8. Огієвич О. Дидактична гра – шлях до підвищення якості навчання і виховання учнів. Київ: Шкільний світ, 2015. С.12-15.

9. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посібник. Київ: Вища школа, 2004. 335 с.

10. Шелестова Л., Чиренко Н. Класному керівнику: колективні творчі справи. Київ: Шкільний світ, 2010. 128 с.

СЕКЦІЯ: РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

Княжева Ірина Анатоліївна

*доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри
педагогіки,*

*Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна*

Доріч Марина Сергіївна

*студентка магістратури Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна*

ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЯК ЗАВДАННЯ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. У статті проаналізовано особливості становлення гендерної ідентичності у дітей дошкільного віку. Доведено, що статева ідентичність являє собою важливий компонент особистості, формування якого безпосередньо пов'язане з розвитком самосвідомості дитини; усвідомлення відповідальності за своє статеве здоров'я та благополуччя.